

Державний торговельно-економічний університет
Кафедра світової економіки

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЕКОНОМІЧНИХ СУБ'ЄКТІВ В УМОВАХ ГЕОПОЛІТИЧНИХ РИЗИКІВ»

(на матеріалах ГО «Українська асоціація зовнішньої політики», м. Київ)

Студент (а) 4 курсу, 16 групи,
спеціальності 292 «Міжнародні
економічні відносини» освітньої
програми «Міжнародний бізнес»

(підпис)

Парпуренка
Артема
Сергійовича

Науковий керівник
доктор економічних наук,
доцент

(підпис)

Бохан
Аліна
Василівна

Гарант освітньої програми
кандидат економічних наук,
доцент

(підпис)

Лежешко
Вікторія
Геннадіївна

Київ 2023

Державний торговельно-економічний університет

Факультет міжнародної торгівлі та права
Спеціальність «Міжнародні економічні відносини»
Освітня програма «Міжнародний бізнес»

Кафедра світової економіки

Затверджую

Зав. кафедри _____

«__» _____ 2022 р.

ЗАВДАННЯ

на випускню кваліфікаційну роботу студентіві

Парпуренку Артему Сергійовичу
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи (проєкту):

«Міжнародна діяльність економічних суб'єктів в умовах геополітичних ризиків»
(на матеріалах ГО «Українська асоціація зовнішньої політики», м. Київ)

Затверджена наказом ректора від «__» _____ 2022 р. №__

2. Строк здачі студентом закінченого роботи (проєкту) 23.05.2023

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи (проєкту).

Мета роботи (проєкту): дослідження особливостей міжнародної діяльності економічних суб'єктів в умовах геополітичних ризиків.

Об'єкт дослідження: процес та специфіка розвитку міжнародної діяльності економічних суб'єктів.

Предмет дослідження: теоретичні засади та практичні аспекти міжнародної діяльності економічних суб'єктів у контексті прояву геополітичних ризиків.

4. Перелік графічного матеріалу: 9 таблиця та 9 рисунків.

5. Консультанти по роботі (проекту) із зазначенням розділів, за якими здійснюється консультування:

Розділ	Консультант (прізвище, ініціативи)	Підпис, дата		
		Завдання видав	Завдання прийняв	

6. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (проекту):

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ДОСЛІДЖЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЕКОНОМІЧНИХ СУБ'ЄКТІВ В УМОВАХ ГЕОПОЛІТИЧНИХ РИЗИКІВ.

1.1. Сутність міжнародної діяльності економічних суб'єктів в умовах прояву геополітичних ризиків.

1.2. Аналіз діяльності ГО «Українська асоціація зовнішньої політики» в контексті глобалізаційних викликів.

Висновки до розділу 1.

РОЗДІЛ 2. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ГО «УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ».

2.1. Оцінка ролі ГО «Українська асоціація зовнішньої політики» в упередженні ризиків для економічних суб'єктів.

2.2. Пропозиції щодо розвитку ГО «Українська асоціація зовнішньої політики».

Висновки до розділу 2

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

7. Календарний план виконання роботи (проєкту)

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи (проєкту)	Строк виконання етапів роботи	
		За планом	Фактично
1	2	3	4
1.	Визначення напрямку дослідження та затвердження теми ВКР	до 20.12.2022	20.12.2023
2.	Узгодження плану ВКР з науковим керівником	до 10.02.2023	06.06.2023
3.	Подача науковому керівнику на рецензування 1-го розділу ВКР	до 28.02.2023	06.06.2023
4.	Подача науковому керівнику на рецензування 2-го розділу ВКР	до 26.04.2023	06.06.2023
5.	Подача готової ВКР науковому керівнику	до 23.05.2023	27.05.2023
6.	Подача готової ВКР на кафедру	до 23.05.2023	
7.	Попередній захист ВКР	30.05.2023 – 10.06.2023	08.06.2023 – 10.06.2023
8.	Захист ВКР	13.06.2023 – 24.06.2023	__ .06.2023

8. Дата видачі завдання « ___ » _____ 2022 р.

9. Керівник випускної кваліфікаційної роботи (проєкту):

Бохан А.В.

(прізвище, ініціали, підпис)

10. Керівник освітньої програми:

Лежетько В. Г.

(прізвище, ініціали, підпис)

11. Завдання прийняв до виконання студента:

Парпуренко А.С.

(прізвище, ініціали, підпис)

12. Відгук керівника випускної кваліфікаційної роботи (проєкту)

Представлена на рецензування Випускна кваліфікаційна робота (ВКР) студента Парпуренка Артема Сергійовича присвячена сучасній проблематиці: «Міжнародна діяльність економічних суб'єктів в умовах геополітичних ризиків». ВКР виконана на матеріалах ГО «Українська асоціація зовнішньої політики (м. Київ).

У першому розділі автором визначено сутність міжнародної діяльності економічних суб'єктів в умовах прояву геополітичних ризиків, а також проаналізовано діяльність ГО «Українська асоціація зовнішньої політики» в контексті глобалізаційних викликів.

У другому розділі студентом надано рекомендації щодо розвитку міжнародної діяльності ГО «Українська асоціація зовнішньої політики» на основі оцінки її ролі в механізмах упередження ризиків для економічних суб'єктів; розроблено також пропозиції щодо розвитку цієї організації.

Виконане наукове дослідження, зміст і оформлення ВКР відповідає вимогам даного виду робіт згідно освітнього ступеня «бакалавр», освітньої програми «Міжнародний бізнес». ВКР студента Парпуренка А.С. рекомендована до захисту.

Керівник випускної кваліфікаційної роботи (проєкту)

_____ Бохан А.В.

(підпис, дата)

13. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу (проєкт)

Випускна кваліфікаційна робота (проєкт) студента

Парпуренко А.С.

може бути допущена до захисту екзаменаційної комісії.

Керівник освітньої програми _____ Лежешкокова В.Г.

(підпис, прізвище, ініціали)

Завідувач кафедри _____ Дугінець Г.В.

(підпис, прізвище, ініціали)

« _____ » 2023 р.

АНОТАЦІЯ

Парпуренко А. С. Міжнародна діяльність економічних суб'єктів в умовах геополітичних ризиків (на матеріалах ГО «Українська асоціація зовнішньої політики», м. Київ). Випускна кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавр за спеціальністю «Міжнародні економічні відносини», освітньою програмою «Міжнародний бізнес». Державний торговельно-економічний університет, 2023.

Випускна кваліфікаційна робота присвячена актуальними питанням дослідження міжнародної діяльності економічних суб'єктів в умовах геополітичних ризиків. Проаналізовано теоретичні та практичні аспекти виникнення ризиків в міжнародному бізнесі. Сформульовано висновки і розроблено заходи унеможливлення виникнення ризиків для будівельної галузі в міжнародному бізнесі.

Ключові слова: міжнародний бізнес, ризики, підприємство, асоціація, будівельний ринок, етапи, унеможливлення, стратегія.

ANNOTATION

Parpurenko A.S. International activity of economic entities in conditions of geopolitical risks (based on the materials of the NGO "Ukrainian Association of Foreign Policy", Kyiv). Final qualification paper for a master's degree work for the bachelor's degree in "International Economic Relations", "International Business". State University of Trade and Economics, 2023.

The final qualification work is devoted to the topical issues of the study of the international activity of economic entities in the conditions of geopolitical risks. The theoretical and practical aspects of the occurrence of risks in international business are analyzed. Conclusions were formulated and measures were developed to prevent the occurrence of risks for the construction industry in international business.

Key words: international business, risks, enterprise, association, construction market, stages, impossibility, strategy.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ДОСЛІДЖЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЕКОНОМІЧНИХ СУБ'ЄКТІВ В УМОВАХ ГЕОПОЛІТИЧНИХ РИЗИКІВ	5
1.1. Сутність міжнародної діяльності економічних суб'єктів в умовах прояву геополітичних ризиків.....	5
1.2. Аналіз діяльності ГО «Українська асоціація зовнішньої політики», в контексті глобалізаційних викликів.....	12
Висновки до розділу 1.....	17
РОЗДІЛ 2. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ГО «УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ»	19
2.1. Оцінка ролі ГО «Українська асоціація зовнішньої політики» в упередженні ризиків для економічних суб'єктів.....	19
2.2. Пропозиції щодо розвитку ГО «Українська асоціація зовнішньої політики».....	23
Висновки до розділу 2.....	29
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	30
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	32
ДОДАТКИ	36

ВСТУП

Актуальність теми. Проблема підприємницької діяльності в Україні полягає у кризовому становищі, спричиненому економічною та політичною нестабільністю країни. Ось чому є додаткові труднощі у впровадженні правильної ділової та стратегічної політики в бізнесі. В умовах обставин, що склались на міжнародному ринку підприємці намагаються віднайти ефективний механізм боротьби з кризовими факторами. Це пов'язано з наявними ризиками. Актуальним постає дослідження проблематики, що пов'язана з підприємницькою діяльністю суб'єктів господарювання, вона може полягати у конкурентному тиску, політичному, економічному бізнес середовищі, нових вимогах з боку споживачів, а також цифровізації бізнесу в цілому. Також вітчизняним компаніям необхідно своєчасно реагувати на негативні зміни у фінансовій кон'юнктурі бізнес-середовища для збереження фінансової стабільності та розробки стратегій забезпечення платоспроможності, що буде досягнуто шляхом своєчасної діагностики фінансових криз та відповідних ризиків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сьогоднішній день існує достатня кількість науковців і провідних вчених, що займалися дослідженням управління і унеможливленню ризиків в підприємницькій діяльності суб'єктів міжнародного бізнесу, що виникають.

Питанням дослідження управління ризиками та проблем їх діагностики на підприємстві присвячено низку праць вчених, таких як: В.В. Лакіза, В.М. Олійник, Г.Л.Матвієнко-Біляєва, Т. Борисова, О.А. Сметанюк, І.О. Горго, Т.В. Цвігун. В напрацюваннях даних науковців досліджено проблематику щодо організації підприємницької діяльності і управління ризиками, що виникають в міжнародному бізнес-середовищі на підприємствах. Проте незважаючи на достатньо велику кількість робіт дослідження реалій, щодо управління ризиками міжнародної підприємницької діяльності залишаються актуальними.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є дослідження особливостей міжнародної діяльності економічних суб'єктів в умовах геополітичних ризиків.

Відповідно до поставленої мети було визначено наступні **завдання** дослідження:

- дослідити сутність міжнародної діяльності економічних суб'єктів в умовах прояву геополітичних ризиків;
- проаналізувати діяльність ГО «Українська асоціація зовнішньої політики» в контексті глобалізаційних викликів;
- надати оцінку ролі ГО «Українська асоціація зовнішньої політики» в упередженні ризиків для економічних суб'єктів;
- сформулювати пропозиції щодо розвитку ГО «Українська асоціація зовнішньої політики».

Об'єкт дослідження: процес та специфіка розвитку міжнародної діяльності економічних суб'єктів.

Предмет дослідження: теоретичні засади та практичні аспекти міжнародної діяльності економічних суб'єктів у контексті прояву геополітичних ризиків

Методи дослідження. При написанні випускної кваліфікаційної роботи були використані наступні методи: абстрактно-логічний, аналітико-порівняльний, графічні, порівняльний і структурний аналіз та ін.

Структура випускної кваліфікаційної роботи. Загальний обсяг роботи складає 30 сторінок; 9 таблиць, 9 рисунків, 2 додатки. Список використаних джерел складає 33 найменування.

РОЗДІЛ 1

ДОСЛІДЖЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЕКОНОМІЧНИХ СУБ'ЄКТІВ В УМОВАХ ГЕОПОЛІТИЧНИХ РИЗИКІВ

1.1. Сутність міжнародної діяльності економічних суб'єктів в умовах прояву геополітичних ризиків.

В умовах глобалізації посилюється вплив різноманітних геополітичних ризиків на діяльність економічних суб'єктів міжнародного бізнесу. Досліджуючи економічну теорію, слід зазначити, що унеможливлення ризиків являє собою прямий обов'язок роботи керівників бізнесу, а також його метою є забезпечення економічного захисту від несприятливих ситуацій, що можуть завдати шкоди господарським операціям і сформувати збитки, які призводять до пониження прибутковості і появи фінансових криз.

Аналізуючи сутність поняття «ризик» варто зазначити, що він характеризується як певна ймовірність втрати певної частини прибутку суб'єкта міжнародного бізнесу, а також додаткових витрат у фінансовій діяльності [8].

На сьогоднішній день в діяльності підприємств на міжнародному ринку виділено певну класифікацію ризиків суб'єктів міжнародного бізнесу, їх розрізняють за наступними характеристиками [9]: масштаб і ступінь появи ризику; за походженням ризику; за ступенем прийняття рішень управлінцями; за ступенем насичення прийняття рішень; за типом ризику і його раціональності; за шляхами прийняття рішень про знешкодження ризику.

Мета управління ризиками підприємства полягає у аналізі і впливі на загрози, що виникають у процесі організації діяльності, з точки зору використання найбільш сприятливих можливостей для підвищення прибутковості суб'єкта міжнародного бізнесу. Для цього управлінці повинні

якісно та кількісно аналізувати ризики, визначаючи їх джерела та прогнозуючи результати.

Слід зазначити, що управління ризиками включає стратегії та тактики узгоджених дій. Стратегія, у свою чергу, є узгодженням фінансових активів для досягнення цілей суб'єкта господарювання, що визначається найвищим органом управління організацією. В результаті формування розробляються стратегічні кроки, щодо передбачення конкретних заходів і прийомів для досягнення бізнес-цілей за конкретних умов.

Ідентифікація корпоративних ризиків у сучасному бізнес-середовищі вимагає розрахунку коефіцієнтів фінансового аналізу, які є індикаторами ризику. За допомогою цих показників можна охарактеризувати фінансовий стан суб'єкта міжнародного бізнесу. Найважливішими показниками є для проведення дослідження управління ризиками підприємств, що функціонують на міжнародному ринку є: коефіцієнт ліквідності, коефіцієнт фінансової незалежності, коефіцієнт працездатності, коефіцієнт автономності. Типологію показників в управлінні ризиками суб'єктів міжнародного бізнесу відобразимо у табл.1.1.

Станом на сьогоднішній день, управління ризиками суб'єкта міжнародного бізнесу може здійснюватись за рахунок дотримання наступних стратегічних кроків:

Крок 1. Дослідження абсолютних показників, яке дозволяє виявити дослідити статистично наявні можливості для подальшої роботи.

Крок 2. Оцінка економічних показників сприяє аналізу розвитку підприємства міжнародного бізнесу.

Крок 3. Дослідження індексу платоспроможності суб'єкта бізнесу для роботи з партнерами, та інвесторами.

Крок 4. Аналіз меж фінансової стійкості суб'єкта міжнародного бізнесу, яка дозволяє конкурувати на галузевому ринку.

Таблиця 1.1

Типологія показників економічних суб'єктів в умовах геополітичних ризиків

Тип економічної стійкості суб'єкта міжнародного бізнесу	Значення коефіцієнтів			
	Кв.о	Ка.д	Ка.к	S
Абсолютна стійкість	≥ 0	≥ 0	≥ 0	1,1,1
Нормальна стійкість	< 0	≥ 0	≥ 0	0,1,1
Нестійкий фінансовий стан	< 0	< 0	≥ 0	0,0,1
Кризовий фінансовий стан	< 0	< 0	< 0	0,0,0

Джерело: розроблено автором на основі [10]

Слід зазначити, що в управлінні ризиками підприємства значну роль відіграють індикатори ризиків сучасних підприємств, вони ґрунтуються на коефіцієнтах та різних показниках діяльності суб'єкта, більш детально ці коефіцієнти охарактеризуємо в табл.1.2.

Таблиця 1.2

Показники в роботі суб'єктів міжнародного бізнесу

Показник	Проведення розрахунку	Норматив
<i>Коефіцієнти капіталізації</i>		
Коефіцієнт автономії	ВК/Валюта балансу	$> 0,5$
Коефіцієнт фінансової залежності	Валюта балансу/ВК	< 2
Коефіцієнт фінансування	Зобов'язання/ ВК	< 1
Коефіцієнт фінансового ризику	Позиковий капітал/ ВК	$< 0,3$
Коефіцієнт фінансової стійкості	ВК/ Зобов'язання	> 1
Коефіцієнт забезпеченості власним оборотним капіталом	Власний оборотний капітал/ Оборотні активи	$> 0,1$
Коефіцієнт забезпеченості запасів і витрат власним оборотним капіталом	Власний оборотний капітал/ Запаси та витрати	0,6 – 0,8
Коефіцієнт співвідношення запасів і витрат до власного оборотного капіталу	Запаси та витрати/ Власний оборотний капітал	> 1
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	Власний оборотний капітал/ ВК	$> 0,5$
Коефіцієнт маневреності функціонального капіталу	Гроші та їх еквіваленти + Поточні фінансові інвестиції/ Власний оборотний капітал	0-1
<i>Коефіцієнти покриття</i>		
Коефіцієнт короткострокової заборгованості	Поточні зобов'язання / Загальна сума позикового капіталу	0,5-0,6
Коефіцієнт покриття інвестицій	ВК+Довгострокові зобов'язання / Валюта балансу	0,75-0,9
Коефіцієнт структури покриття довгострокових вкладень	Довгострокові зобов'язання / Необоротні активи	Зростання
<i>Коефіцієнт структури довгострокових джерел фінансування:</i>		
Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів;	Довгострокові зобов'язання / ВК+ Довгострокові зобов'язання	0,4-0,5
Коефіцієнт фінансової незалежності капіталізованих джерел	ВК / ВК+ Довгострокові зобов'язання	0,6-0,5
Коефіцієнт забезпеченості за кредитами	Фінансовий результат до оподаткування + Фінансові витрати/ Фінансові витрати	зростання

Джерело: розроблено автором на основі [11]

Для виявлення і дослідження ризиків в підприємницькій діяльності суб'єктів міжнародного бізнесу в основному використовують вищезазначені показники і прорахувавши їх, порівнюють із нормативним значенням.

Значною мірою причини ризику (з точки зору підприємств як суб'єктів господарювання) поділяються на зовнішні (екзогенні) та внутрішні (ендогенні). Зовнішні фактори суттєво впливають на підприємницьку діяльність і залежать від економічних тенденцій, політичної ситуації, траєкторії глобальних ринків.

Крім того, існують зовнішні ризики, вони можуть включати в себе ріст інфляції, політичну нестабільність, недостатнє регулювання, наявність несприятливих міжнародних умов для ведення міжнародної діяльності, оподаткування в країні де ведеться підприємницька діяльність, недостатня стабільність валютного ринку, зниження купівельної спроможності населення, монополізм на галузевому міжнародному ринку.

Для того, щоб належним чином забезпечити і організувати ефективне управління ризиками на підприємствах міжнародного бізнесу доцільно сформулювати перелік управлінських дій для відповідальних осіб за роботу суб'єкта міжнародної діяльності, зокрема ці дії полягають у таких положеннях:

- керівники і відповідальні особи мають досліджувати і проводити аналіз інформації, що надходить до підприємства, оцінювати фактори і ризики, що виникають на макрорівні і в мікросередовищі;
- управлінці повинні проводити діагностику ситуації, що визначається поставленими завданнями підприємства і призводить до постійних змін ризиків;
- відповідальні особи повинні вміти використовувати і проводити оцінку ризиків, за допомогою різних методик;
- менеджери повинні вміти приймати рішення і представляти їх вищому керівництву, оскільки цей процес управління характеризується оцінкою всіх суттєвих аспектів ризику: економічного, організаційного,

іміджового, правового і навіть екологічного для підприємств суб'єктів міжнародної діяльності;

- менеджери повинні приймати самостійні рішення в надзвичайних ситуаціях, тому що компанія передбачає розробку системи відповідальності за управління ризиками, і будь-яка недбалість буде підлягати адміністративному стягненню.
- управлінець повинен вміти організувати і реалізувати навколо себе процес управління ризиками підприємства [12].

В цілях управління ризиками у сфері міжнародного бізнесу використовують за основу перелік принципів, які відобразимо на рис.1.1.

Рис. 1.1. Принципи управління ризиками у сфері міжнародного бізнесу

Джерело: розроблено автором на основі [13]

Принцип «безперервності» в управлінні ризиками підприємств міжнародного бізнесу може полягати в тому, що аналіз ризиків і пошук відповідних методик, щодо зниження негативних наслідків на підприємствах повинен проводитись на постійній основі. Заходи щодо унеможливлення ризиків іноді не сприяють росту економічної ефективності суб'єкта міжнародного бізнесу в цілому.

Принцип «багатоваріантності управління ризиками» – пов'язаний з дослідженням альтернатив по зниженню негативних наслідків ризиків, які виникають. Цей принцип може мати значення для пошуку певних альтернатив,

оскільки ризики слід розглядати як альтернативи, і необхідно забезпечити аналіз послідовних кроків для зменшення негативних наслідків ризиків.

Принцип «поєднання аналізу та систем ризику» повинен полягати в тому, що управління ризиками є дуже важливим, оскільки в бізнесі не в усіх ризикових ситуаціях можна точно проаналізувати наслідки управлінських дій і вибрати найбільш підходящий варіант.

Принцип «вчасного реагування» визначає необхідність відповідного і своєчасного реагування на зовнішні впливи. Їх суть полягає у впливі ризикової ситуації на адаптацію до мінливих обставин бізнесу. На рис. 1.2 представлено перелік етапів в управлінні ризиками, що можуть здійснюватись підприємствами суб'єктами міжнародного бізнесу.

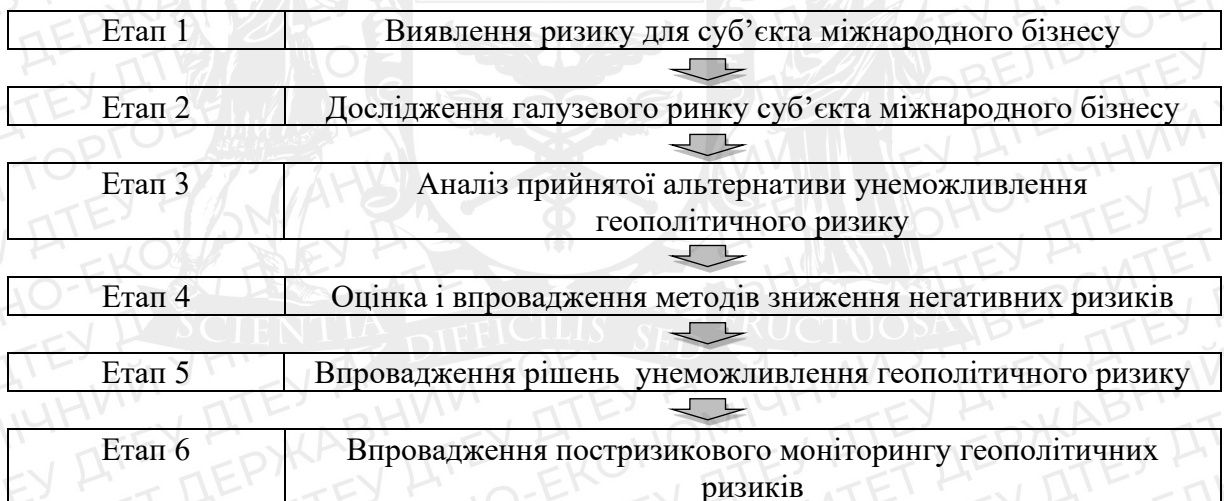

Рис. 1.2. Основні етапи упередження ризиків в діяльності економічних суб'єктів міжнародно бізнесу

Джерело: складено автором на основі [15]

Досліджуваний алгоритм відображає основні характеристики процесу ризик-менеджменту, включаючи розв'язання завдань, спрямованих на досягнення мети – запобігання фінансовій кризі бізнесу та забезпечення прибутку. Перший етап аналізу включає аналіз проблемної ситуації і є початковою ланкою, яка формує наступні компоненти процесу.

Характер другого етапу залежить від вивчення потенційних загроз для міжнародного бізнесу, які мають відношення до реалізації управлінських

рішень щодо зменшення негативного впливу факторів ризику, навіть якщо аналіз проводиться лише на якісному рівні. У свою чергу, кількісний аналіз забезпечує об'єктивність прийняття рішень, що сприяє досягненню цілей і кінцевих цілей управління ризиками суб'єкта міжнародного бізнесу. Оцінка ризику є обов'язковою умовою для прийняття рішення. Особи, які приймають рішення, орієнтуються на результати аналізу ризиків і вибирають оптимальну управлінську дію.

Третій етап є дуже важливою частиною будь-якого циклу управління. У процесі управління організаційним ризиком він має свої особливості, які пов'язані з невизначеністю результату та можливістю оцінити його ймовірність. На цьому етапі необхідно акцентувати увагу на належній оцінці та виборі відповідних рішень, тому цей етап зазвичай виділяють як окрему складову процесу управління ризиками суб'єктів міжнародного бізнесу.

Четвертий етап обумовлений використанням методики зниження ризику, що дозволяє знизити вартість ризикованих операцій. Після порівняння альтернатив на третьому етапі слід повторно оцінити ризик, розглянувши шляхи зменшення негативного впливу різних факторів ризику на діяльність суб'єкта господарювання. У поєднанні з двома останніми етапами слід зазначити, що вони забезпечують аналіз та оцінку результатів, отриманих від реалізації управлінських рішень, а також рішення щодо їх доцільності.

Отже, в ході дослідження було відображено типологію показників економічних суб'єктів в умовах геополітичних ризиків. Також було відображено принципи управління ризиками у сфері міжнародного бізнесу, наведено основні етапи упередження прояву ризиків в діяльності економічних суб'єктів міжнародного бізнесу. Було відображено алгоритм, що відображає основні характеристики процесу ризик-менеджменту, включаючи розв'язання завдань, спрямованих на досягнення мети – запобігання фінансовій кризі бізнесу та забезпечення прибутку суб'єктів міжнародного підприємництва.

1.2. Аналіз діяльності ГО «Українська асоціація зовнішньої політики» в контексті глобалізаційних викликів

ГО "Українська асоціація зовнішньої політики" (УАЗП) є неприбутковою організацією, заснованою з метою аналізу, просування та підтримки зовнішньополітичних ініціатив України. Організація базується в місті Київ, столиці України. Діяльність ГО "Українська асоціація зовнішньої політики" охоплює наступні аспекти:

1. Дослідження та аналітика: УАЗП здійснює аналітичну роботу з питань зовнішньої політики, проводить дослідження, аналізує ситуацію в міжнародній арені та розробляє рекомендації щодо поліпшення зовнішньополітичної стратегії України.

2. Експертна діяльність: Організація надає експертну підтримку у формуванні та реалізації зовнішньополітичних рішень. Вона співпрацює з урядовими органами, дипломатичними установами, академічними інституціями та іншими організаціями з метою висвітлення ключових аспектів зовнішньополітичної діяльності України.

3. Просування інтересів України: УАЗП виступає за захист та просування національних інтересів України на міжнародній арені. Вона сприяє підвищенню обізнаності громадськості щодо зовнішньополітичних питань та активно залучається до обговорення стратегічних напрямків розвитку країни.

4. Організація заходів та конференцій: УАЗП організовує та приймає участь у різноманітних науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах та інших заходах, спрямованих на обговорення і розв'язання актуальних проблем зовнішньополітичної діяльності України.

5. Міжнародні партнерства: УАЗП підтримує міжнародні зв'язки та співпрацю з аналогічними організаціями з інших країн. Через активну участь у міжнародних форумах та проектах УАЗП сприяє підвищенню престижу та впливу України в міжнародному співтоваристві.

ГО "Українська асоціація зовнішньої політики" відіграє важливу роль у формуванні та реалізації зовнішньополітичних пріоритетів України, сприяючи покращенню її статусу та впливу в міжнародній спільноті. Слід зазначити, що з початком повномасштабної війни організація не припинила власну роботу і в умовах сьогодення продовжує підтримку економічного середовища, в тому числі і вітчизняних підприємців. Досить актуальним є підтримка і партнерство з «Будівельною палатою України», що забезпечує просування політики повоєнного відновлення. Сприяння розвитку цієї галузі є досить важливим для економічного середовища. Проте більшість суб'єктів міжнародної діяльності піддаються впливам геополітичних ризиків. Слід зазначити, що український ринок будівництва виріс на 0,2 %, а ринок будівельних матеріалів на 17,8%, у порівнянні до 2022 аналогічного періоду [25]. Щодо обсягів виконаних будівельних робіт станом на січень-червень 2023 року зазначимо, що вони склали 77 млрд. грн., за рахунок житлового будівництва 16,4%, приріст комерційного будівництва склав 4,9%, інфраструктурне будівництво із від'ємним показником -2,8%. У червні 2020 року об'єм збуту будівельних робіт на ринку України * склав 3,9 млрд. грн (+11% до травня 2021). За січень-червень 2021 обсяг реалізації склав (+17,8)% до аналогічного періоду минулого року. Розширений аналіз по ринку представлений в рис. 2.2, серед ключових асортиментних позицій було досліджено: проведення дизайнерських робіт, надання послуг звичайного ремонту квартири, оздоблення інтер'єру, дрібне будівництво, утеплення, та інші [24].

Рис.1.3 Кількість запитів щодо окремих будівельних робіт у 2021 р.

Джерело: розроблено автором на основі [25-29]

Завдяки поглибленому аналізу ринку будівельно-матеріальних робіт було визначено, що на сьогоднішній день на конкурентному ринку у м. Київ функціонує 5 провідних забудовників, що реалізують понад 40% житлової нерухомості м. Київ, вони додатково займаються проведенням ремонтно-будівельних робіт і наданням дизайнерських послуг в умовах військового стану. До п'ятірки лідерів увійшли девелопер «Stolitsa Group», «Інтергал-Буд», «К.А.Н. Девелопмент», «Київміськбуд», та «bUd Development». Зауважимо, що обсяг будівельного ринку м. Київ у 2023 році скоротився порівняно з трьома попередніми роками, більш детально показники сучасного стану даного ринку зобразимо у рис.1.4.

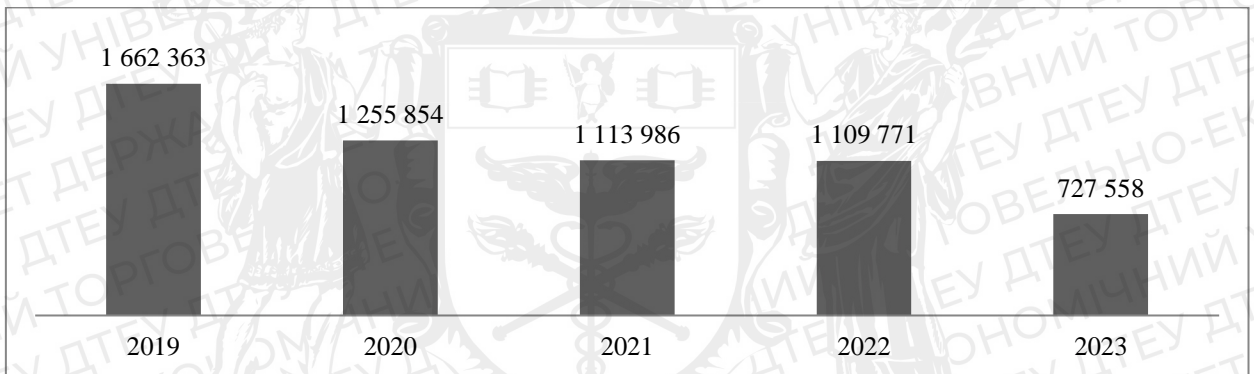

Рис.1.4. Обсяг будівельного ринку у місті Києві за період 2019 р. – I квартал 2023 рр. (кв. м)

Джерело: розроблено автором на основі [25-29]

Частки ринку провідних забудовників відображено у рис.1.5, що надає уявлення про найвигіднішого партнера.

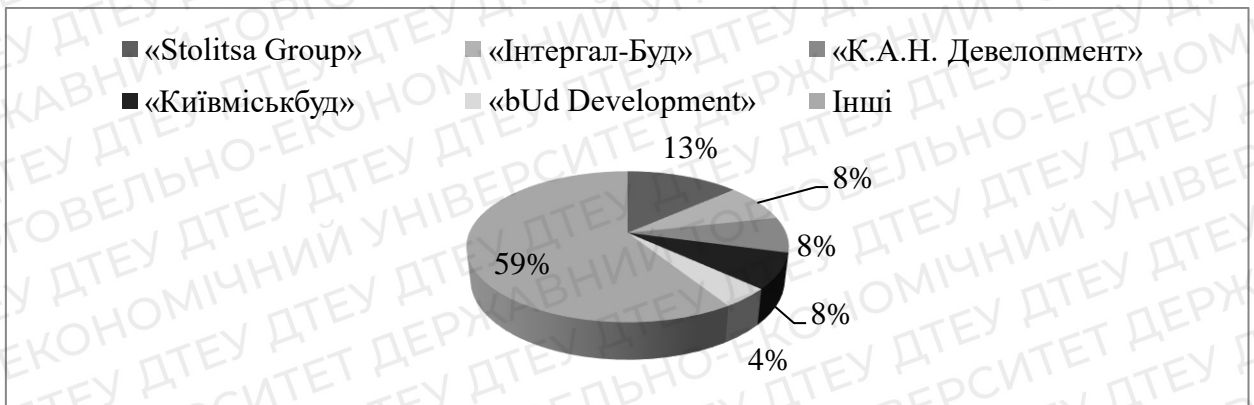

Рис. 1.5 Обсяг запитів щодо будівельних робіт у 2019-2021 р. (кв. м.)

Джерело: розроблено автором на основі [25-29]

Згідно даних Держстату України динаміка ринку за останні 5 років відображає тенденцію до скорочення темпів будівництва, відповідно знижується попит на послуги досліджуваного підприємства ТОВ «ІНТЕБ БУД». Наступним на прикладі одного із члена «Будівельної палати України» партнера ГО «Українська асоціація зовнішньої політики» підприємства ТОВ «БудСкладСервіс» проведемо діагностику діяльності і впливу геополітичних ризиків на роботу в умовах сьогодення, відповідно до цього сформуємо табл.1.3 де відобразимо ризики фінансової стійкості даного підприємства.

Таблиця 1.3

Показники ризиків результатів діяльності ТОВ «БудСкладСервіс»

Показник	2020	2021	2022	Абсолютний приріст	
				2021-2019	2022-2020
Власний капітал	42,5	-43,6	-205,9	-86,1	-162,3
Необоротні активи, у т.ч.:	298	365,7	403,6	67,7	37,9
Власні обігові кошти	-255,5	-409,3	-609,5	-153,8	-200,2
Довгострокові зобов'язання	0	0	0	0	0
Наявність власних та довгострокових джерел покриття запасів	-255,5	-409,3	-609,5	-153,8	-200,2
Короткострокові кредити та позики	0	0	0	0	0
Загальний розмір основних джерел покриття запасів	-255,5	-409,3	-609,5	-153,8	-200,2
Запаси	43,5	198	99,5	154,5	-98,5
Надлишок (+) або нестача (-) власних обігових коштів (р.3-р.8)	-299	-607,3	-709	-308,3	-101,7
Надлишок (+) або нестача (-) власних коштів і довгострокових кредитів і позик (р.5-р.8)	-299	-607,3	-709	-308,3	-101,7
Надлишок (+) або нестача (-) основних джерел покриття запасів (р.7-р.8)	-299	-607,3	-709	-308,3	-101,7
Тривимірний показник	0,0,0	0,0,0	0,0,0	X	x

Джерело: розроблено автором

Проаналізувавши показники ризиків результатів діяльності підприємства ТОВ «БудСкладСервіс» зазначимо, що протягом останніх трьох років можна спостерігати ризики до збільшення кризового фінансового стану.

Надамо інтегральну оцінку загального стану підприємства ТОВ «БудСкладСервіс» протягом років і відобразити абсолютний приріст (табл. 1.4). Для проведення оцінки ризиків фінансового стану підприємства ТОВ «БудСкладСервіс» було обрано 5 ключових показників, серед яких дослідження за методикою У. Бівера, система якого сформована для виявлення ризиків фінансового становища узагальнені показники сформовано у табл. 1.5. Слід зазначити, що показники за цією методикою включатимуть: коефіцієнт Бівера, рентабельність активів, фінансовий леверидж коефіцієнт маневрування, коефіцієнт покриття.

Таблиця 1.4

**Інтегральна оцінка ризиків фінансового стану підприємства
ТОВ «БудСкладСервіс» 2020-2022 рр. (за методикою Бівера)**

Показник	2020 р.	2022 р.	Абсолютний приріст
Коефіцієнт Бівера	-0,60	-0,09	0,50
Рентабельність активів	-0,54	-0,12	0,42
Фінансовий леверидж	0,90	1,28	0,38
Коефіцієнт маневрування	-14,89	7,39	22,28
Коефіцієнт покриття (загальної ліквідності)	0,32	0,40	0,08

Джерело: розроблено автором на основі додатків Б, В, В

Також згідно результатів у табл.1.5 можемо спостерігати від'ємне значення показників рентабельності активів, що також свідчить про можливий ризик підприємства стати банкрутом у 2023 році.

Таблиця 1.5

**Значення показників Бівера для підприємства ТОВ «БудСкладСервіс»
з метою виявлення ризиків**

Показники	Значення показників		
	для стійких компаній	за 5 років до банкрутства	за 1 рік до банкрутства
1. Коефіцієнт Бівера	0,4- 0,45	0,17	-0,15
2. Рентабельність активів	6-8	4	-22
3. Фінансовий леверидж	£37	£50	£80
4. Коефіцієнт покриття активів чистим оборотним капіталом	0,4	£0,3	0,06
5. Коефіцієнт покриття	£3,2	£2	£1

Джерело: розроблено автором

Отже, можливо спостерігати, що коефіцієнт Бівера з метою виявлення ризиків підприємства ТОВ «БудСкладСервіс» за період 2020-2022 рр. мало негативне значення і має один значний ризик – можлива загроза банкрутства.

Висновки до розділу 1

На основі проведеного дослідження можемо зробити наступні висновки:

1. Враховуючи сучасні тенденції розвитку української економіки, мінливість зовнішнього та внутрішнього економічного середовища, необхідність нових систем управління для забезпечення надійності роботи суб'єктів міжнародного бізнесу є вкрай важливим. Для належного управління ризиками міжнародної підприємницької діяльності необхідно впроваджувати комплекс систему управління.

2. ГО "Українська асоціація зовнішньої політики" грає важливу роль у формуванні та реалізації зовнішньополітичних пріоритетів України, сприяючи покращенню її статусу та впливу в міжнародній спільноті. З початком повномасштабної війни організація не припинила власну роботу і в умовах сьогодення продовжує підтримку економічного середовища, в тому числі і вітчизняних підприємців. Важливим є партнерство з «Будівельною палатою України», що забезпечує просування політики повоєнного відновлення. Але більшість суб'єктів міжнародної діяльності піддаються впливам геополітичних ризиків.

РОЗДІЛ 2

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ГО «УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ»

2.1. Оцінка ролі ГО «Українська асоціація зовнішньої політики»

в упередженні ризиків для економічних суб'єктів.

Визначення ролі ГО «Українська асоціація зовнішньої політики» в упередженні ризиків для економічних суб'єктів здійснено на основі дослідження розвитку світової торгівлі, а також оцінки найбільш важливих ризиків за оцінкою Світового економічного форуму (СЕФ) [24]. Динаміку світового експорту представлено на рис. 2.1.

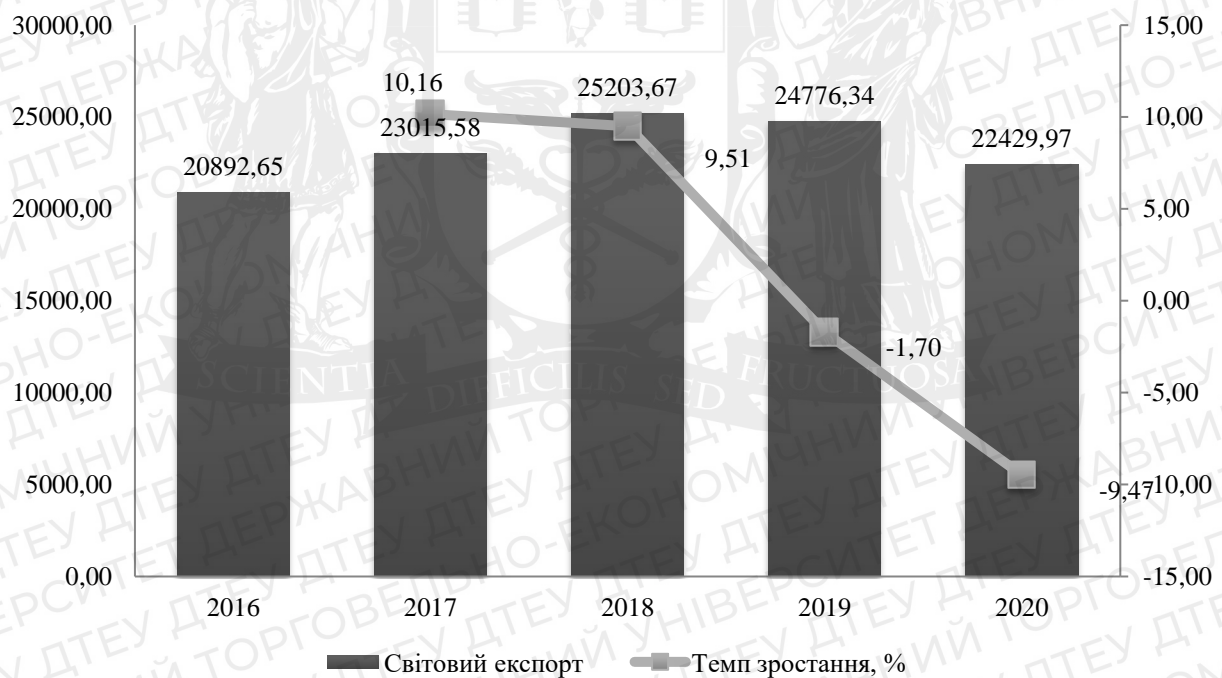

Рис. 2.1. Динаміка світового експорту в 2016-2020 рр., млрд. дол.

Джерело: розроблено автором на основі [24]

Впродовж останніх років світовий експорт зазнав суттєвого скорочення на 1,7% а 2019 році та на 9,47% в 2020 році в першу чергу через пандемію коронавірусу. Так світовий експорт в 2018 році становив 25,204 трлн. дол., а в

2019 році він склав 24,776 трлн. дол. За 2020 рік світовий експорт скоротився до рівня в 22,429 трлн. дол., тобто на 9,5% [24].

Динаміка світового імпорту в 2016-2020 рр. відображено на рисунку 2.2.

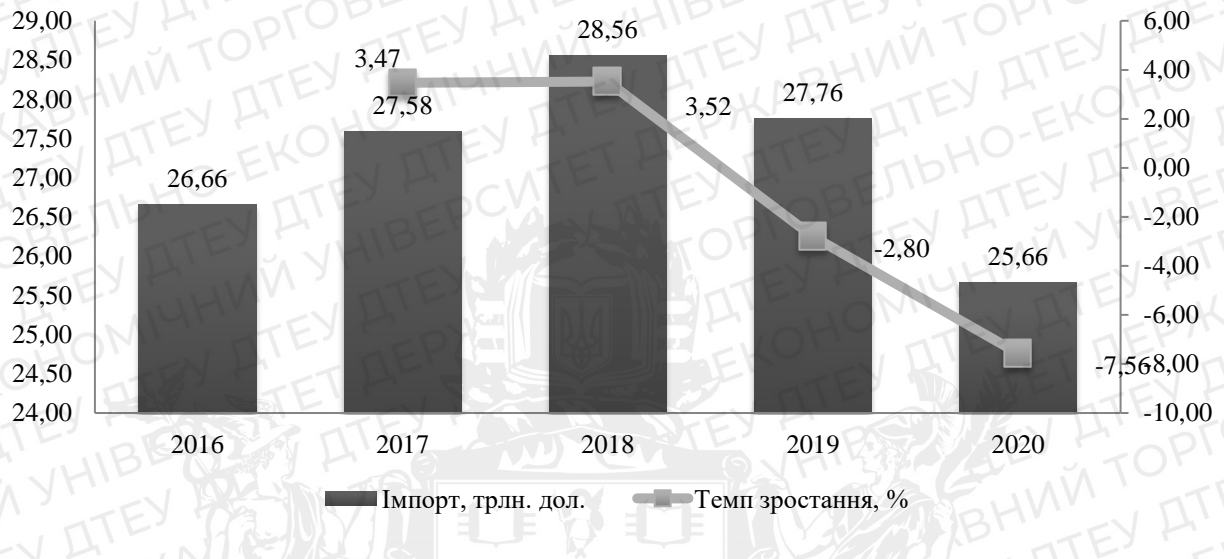

Рис. 2.2. Динаміка світового імпорту в 2016-2020 рр., трлн. дол.

Джерело: розроблено автором на основі [25]

Також доцільно зазначити, що найвищі обсяги світового імпорту були в 2018 році, коли він становив 28,56 трлн. дол. Проте протягом 2019-2020 рр. світовий імпорт скоротився на 2,8% в 2019 році до рівня в 27,76 трлн. дол., а в 2020 році при скороченні на 7,56% склав 25,66 трлн. дол. [25].

Динаміка світового ВВП в 2016-2020 рр. відображено на рисунку 2.3.

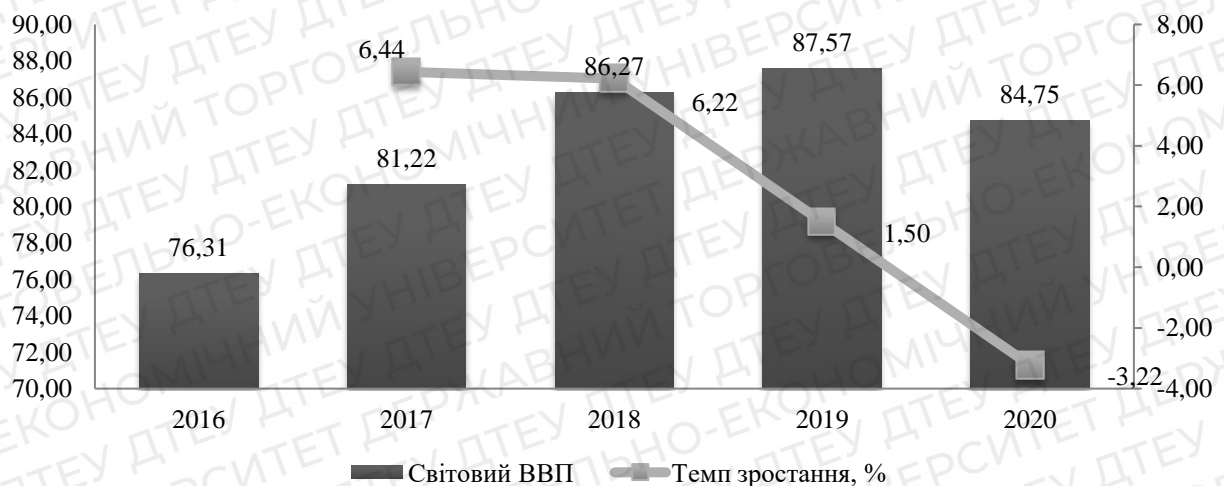

Рис. 2.3. Динаміка світового ВВП в 2016-2020 рр., трлн. дол.

Джерело: розроблено автором на основі [24]

Світовий ВВП із рівня в 2018 році в 86,27 трлн. дол. зріс до рівня в 87,57 трлн. дол. в 2019 році, проте зазнав скорочення в 2020 році на 3,2% до рівня в 84,75 трлн. дол. У 2022 році світова економіка постала перед глобальними викликами: війною в Україні та подальшим поширенням пандемії COVID-19. [25]. Очікується, що глобальне зростання сповільниться до 4,1% у 2022 році, що відображає скорочення спалаху COVID-19, скорочення фіскальної підтримки та вузькі місця в постачанні. Очікується, що наступного року інвестиції в країнах з розвинутою економікою повернуться до рівня до пандемії, але виробництво та інвестиції на ринках, що розвиваються, і на ринках, що розвиваються, все одно різко впадуть [25].

За даними Організації економічного співробітництва та розвитку (OECD), внаслідок російської агресії проти України зростання світового ВВП скоротиться на 1%. Це еквівалентно приблизно \$1 трлн. [26-27]. Детальніше динаміку і прогноз зростання ВВП відобразимо у табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Динаміка та прогноз зростання ВВП, %

Реальний ВВП (%)	2019	2020	2021	Прогноз 2022	Прогноз 2023
Світ	2,6	-3,4	5,5	4,1	3,2
Країни з розвинутою економікою	1,7	-4,6	5,0	3,8	2,3
Країни з ринком, що формується, і країни, що розвиваються	3,8	-1,7	6,3	4,6	4,4
Східна Азія та Тихоокеанський басейн (EAP)	5,8	1,2	7,1	5,1	5,2
Європа та Центральна Азія (ECA)	2,7	-2,0	5,8	3,0	2,9
Україна	3,2	-4,0	3,4	3,2	3,5
Латинська Америка та Карибський басейн (LAC)	0,8	-6,4	6,7	2,6	2,7
Близький Схід та Північна Африка (MNA)	0,9	-4,0	3,1	4,4	3,4
Африка на південь від Сахари (SSA)	2,5	-2,2	3,5	3,6	3,8

Джерело: розроблено автором на основі [25-27]

Ризики погіршення глобального прогнозу включають одночасне відновлення вірусу, подальші перебої в постачанні, нестабільні інфляційні очікування, несподіваний фінансовий стрес і можливу кліматичну катастрофу.

В останньому щорічному випуску «Доповіді про глобальні ризики» Світового економічного форуму (СЕФ) було виявлено, що більшість світових

лідерів стурбовані перспективами світу, і лише 3,7% налаштовані оптимістично. Щорічно у звіті визначаються основні ризики, з якими стикається світ, на думку майже 1000 опитаних експертів та лідерів у різних галузях, організаціях та регіонах. У ході опитування респондентам запропонували порівняти 37 різних ризиків, які були розбиті на п'ять категорій: економічні, екологічні, геополітичні, соціальні та технологічні. Щоб зрозуміти, які ризики вважаються більш невідкладними за інші, респондентів попросили вказати, коли, на їхню думку, ці загрози стануть серйозною проблемою для миру, виходячи з наступних тимчасових рамок: короткострокові загрози (0-2 роки), середньострокові (2-5 років), довгострокові (5-10 років) [27].

Щодо короткострокових загроз, то респонденти визначили соціальні ризики, такі як «розмивання соціальної згуртованості» та «криза засобів для існування», як найбезпосередніші ризики для світу, тому в табл.2.2. наведемо оцінку короткострокових світових ризиків.

Таблиця 2.2

Оцінка короткострокових світових ризиків

Тимчасове обмеження	Категорія	Загроза	% респондентів
0-2 роки	Що відноситься до навколишнього середовища	Екстремальні погодні умови	31,1%
0-2 роки	Соціальний	Криза засобів для існування	30,4%
0-2 роки	Що відноситься до навколишнього середовища	Провал дій у боротьбі зі зміною клімату	27,5%
0-2 роки	Соціальний	Ерозія соціальної згуртованості	27,5%
0-2 роки	Соціальний	Інфекційні захворювання	26,4%
0-2 роки	Соціальний	Погіршення психічного здоров'я	26,1%
0-2 роки	технологічний	Помилка кібербезпеки	19,5%
0-2 роки	Економічний	Боргові кризи	19,3%
0-2 роки	технологічний	Цифрова нерівність	18,2%
0-2 роки	Економічний	Нова іпотечна криза	14,2%

Джерело: розроблено автором на основі [27]

Класифікація глобальних ризиків за цими тимчасовими горизонтами допомагає краще зрозуміти проблеми, з якими особам, які приймають

рішення, та урядам, можливо, доведеться мати справу в найближчому майбутньому, і те, як ці ризики можуть бути взаємопов'язані один з одним.

Ці соціальні ризики погіршилися від початку пандемії COVID-19. Оскільки нові варіанти загрожують шляху до нормального життя, пандемія продовжує сіяти хаос у всьому світі і немає жодних безпосередніх ознак уповільнення. За словами респондентів, однією із проблем, спричинених пандемією, є зростання нерівності як у всьому світі, так і всередині країн. Багатьом розвиненим країнам вдалося адаптуватися, коли офісні працівники перейшли на віддалену та гібридну роботу, хоча багато галузей, таких як готельний бізнес, як і раніше, стикаються зі значними труднощами. Легкий доступ до вакцин допоміг цим країнам пом'якшити найгірші наслідки спалахів. Регіонам з обмеженим доступом до вакцин пощастило менше, і економічний розрив може стати очевиднішим у міру того, як пандемія продовжуватиметься.

Отже, в ході проведеного дослідження було відображено динаміку світового експорту та імпорту впродовж п'яти звітних років. Також було відображено динаміку і прогноз зростання ВВП. Наостанок було сформовано оцінку короткострокових світових ризиків.

2.2. Пропозиції щодо розвитку ГО «Українська асоціація зовнішньої політики».

Підприємства є основою економіки, і в даний час, враховуючи цей аспект, що постійно змінюється, для них важливо переоцінити стратегічний напрямок і операції, зокрема управління ризиками, конкурентоспроможність, стійкість і зростання. Як бізнес-стратегії міжнародні ринки не тільки сприяють зростанню бізнесу, а й створюють нові можливості для компаній; з погляду адаптивності та розуміння практичних аспектів міжнародної торгівлі. Це саме собою підвищить стійкість бізнес-моделей, оскільки грошові потоки, продуктивність та ланцюжки поставок мають бути гнучкими, переоціненими

та реструктурованими. Прагнення до міжнародного зростання за рахунок виходу на глобальний ринок дає можливості та переваги, а також розумну ділову аргументацію. Це також є механізмом позитивного управління ризиками за допомогою виявлення, оцінки та управління потенційно корисними результатами. Розширюючи бізнес-операції на міжнародному рівні, підприємства повинні розподіляти свій ризик декількома способами. Встановлення нових продажів у міру того, як внутрішній ринок досяг або близький до насичення, що дозволить отримувати постійний дохід для зниження виробничих витрат, а також усунути негативний вплив на організацію, наприклад, скорочення робочої сили. Це може бути розширено за рахунок визначення нової актуальності на ринку, а також застосування на нових ринках існуючих продуктів, що може продовжити термін служби продуктових ліній, які, можливо, вважалися закінченими і більше не потрібними, їх модернізацій, і, в результаті, підвищення ефективності діяльності самої компанії. Фактично потім це генерує нові продажі продукту як такого, нові програми та, можливо, деяке управління інноваціями для модифікацій, відповідних до вимог ринку.

Нові ринки також знижують залежність від розвинених ринків – внутрішніх чи міжнародних. Наявні експортери повинні за допомогою ГО «Українська асоціація зовнішньої політики» можуть вивчити додаткові міжнародні ринки, у той час як нові експортери можуть виявити нові можливості для експорту. Це розподілить ризик з допомогою наявності кількох джерел доходу, і навіть збільшення загального доходу. Крім того, деякі бізнес-моделі ґрунтуються на сезонних циклах, які потенційно можуть бути розширені до цілорічного за рахунок міжнародного зростання. Бізнес-операції та виробничі цикли можуть бути перебудовані для тих, хто має цикли сезонного попиту, щоб забезпечити безперервність процесів виробництва, доставки та продажів.

Вихід на глобальний рівень може розширити горизонти в інших галузях, що призведе до зниження ризиків та у середньостроковій та довгостроковій

перспективі збільшить зростання бізнесу. Завдяки передачі знань та ноу-хау підприємства можуть створювати нові партнерства та співробітництво для досліджень та розробки нових продуктів та послуг, які можна застосовувати на світовому ринку. Партнерство ГО «Українська асоціація зовнішньої політики» на початковому етапі забезпечить можливість об'єднати спеціальні знання та ноу-хау, створити ширші мережі та створити нові рішення для продуктів та послуг для застосування на багатьох ринках та секторах. Поряд із адаптивністю та зростанням все це сприятиме зміцненню та стійкості бізнесу у міру того, як він стає більш надійною організацією з підвищеним рівнем безпеки для виживання бізнесу як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринку. Це має також першорядне значення для міжнародних суб'єктів бізнесу, яким необхідно створити механізми, щоб залишатися конкурентоспроможними з актуальними та застосовними рішеннями. Головною причиною виходу на світовий рівень, звичайно ж, є покращення потенціалу бізнесу для розширення та зростання. Звичайно, пошук потрібної можливості вимагає більше роботи, яку частково можна скоротити співпрацюючи із ГО «Українська асоціація зовнішньої політики». Бізнес прагне досягнення цілей, які відкривають шлях для постійного, сталого та інклюзивного зростання цифрової економіки. Тому ГО «Українська асоціація зовнішньої політики» повинні займатися повним спектром питань, пов'язаних з інформаційно-комунікаційних технологій та Інтернетом, які не лише впливають на повсякденну ділову діяльність, а й сприятимуть досягненню цих глобальних цілей в майбутньому. Слід зазначити, що крім радикальних шляхів підвищення рівня унеможливлення ризиків в глобальному підприємстві, необхідно шукати внутрішні резерви для підвищення рентабельності операцій і досягнення беззбитковості роботи шляхом більш повного використання потужностей за підтримки ГО «Українська асоціація зовнішньої політики». Для реалізації інноваційного інструментарію по управлінню геополітичними ризиками міжнародної підприємницької діяльності ГО «Українська асоціація зовнішньої політики» сформуємо рекомендовану програму у табл.2.3.

Таблиця 2.3

Програма управління ризиками міжнародної підприємницької діяльності ТОВ «БудСкладСервіс» за підтримки ГО «Українська асоціація зовнішньої політики»

Перелік заходів	Потенційна результативність заходів
1) Підтримувати діяльність ТОВ «БудСкладСервіс» і зменшити витрати на міжнародному ринку	Підвищення прибутку підприємства, суб'єкта міжнародного бізнесу
2) Знизити собівартість продукції і витрат	Збільшить платоспроможність підприємства ТОВ «БудСкладСервіс»
3) Делегувати більшість управлінських задач на новий структурний відділ	Допоможе приймати більше ефективних управлінських рішень на міжнародному ринку
4) Провести реструктуризацію активів підприємства	Зміцнить фінансовий стан і унеможливить виникнення ризиків
5) Провести зміни у структурі підтримуваного підприємства	Допоможе мобілізувати резерви, щоб унеможливити банкрутство в умовах військового стану
6) Забезпечити безперебійну роботу підприємства в умовах військового стану	Допоможе уникнути падіння фінансових результатів ТОВ «БудСкладСервіс»

Джерело: розроблено автором

Для подальшого прогнозу запропонованих заходів, щодо удосконалення управління геополітичними ризиками на підприємстві ТОВ «БудСкладСервіс» за підтримки ГО «Українська асоціація зовнішньої політики» варто скористатись методикою Е. Альтмана, щоб узагальнити перелік геополітичних ризиків протягом 2023-2025 рр. у табл.2.4.

Таблиця 2.4

Потенційні ризики для підприємства ТОВ «БудСкладСервіс»

Показники	Опис	2022	2024	2025
K ₁	Наслідки війни в Україні	0,16	0,18	0,18
K ₂	Інфляційні процеси	0,19	0,2	0,21
K ₃	Співпраця між країнами-партнерами в будівельній галузі	0,11	0,095	0,1
K ₄	Інвестиції в будівельну галузь	0,12	0,11	0,1
K ₅	Затребуваність будівельних матеріалів на ринку	0,37	0,39	0,4
Z-рахунок	$Z = 1,2 K_1 + 1,2 K_2 + 3,3 K_3 + 0,6 K_4 + K_5$	1,225	1,216	1,77

Джерело: розроблено автором на основі [моделі Альтмана]

Для виявлення ймовірності виникнення ризиків протягом 2024, та 2025 року використаємо алгоритм, що зобразимо на рис.2.4.

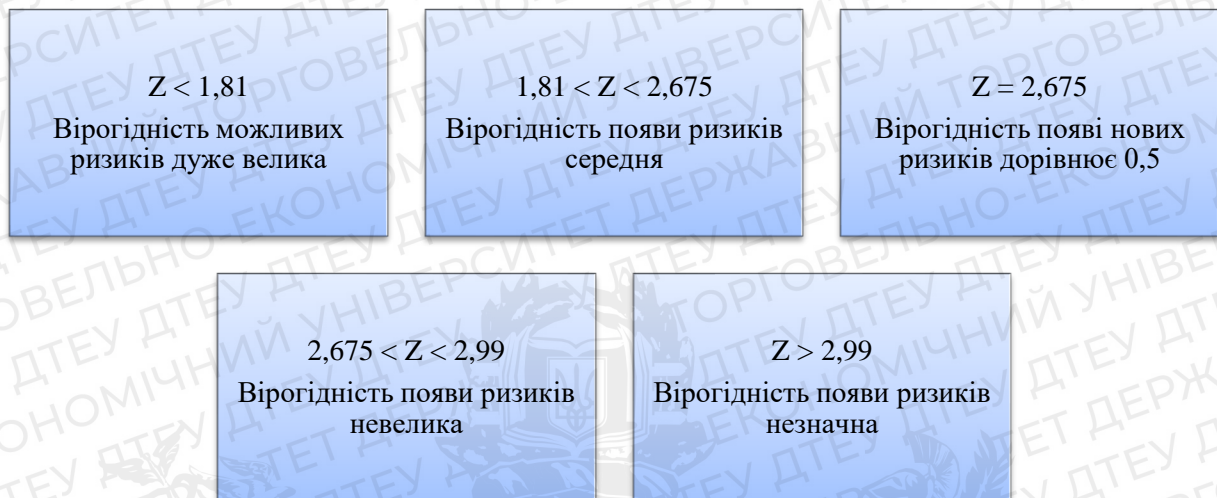

Рис. 2.4. Алгоритм ймовірності виникнення ризиків на період 2024-2025 рр. для будівельної галузі на світовому ринку.

Джерело: розроблено автором на основі моделі Альтмана

Згідно методики можемо спостерігати, що ситуація із появою нових ризиків в будівельній діяльності висока.

В ході надання рекомендацій також слід зазначити, що функціонуюча мережа надання інформації з питань торгівлі та сприяння експорту є критично важливим елементом для унеможливлення геополітичних ризиків в Україні. Проте МСБ не отримує актуальні, доступні та надійні дані, а також йому не надаються адекватні інструменти для успішного виходу на міжнародні ринки. Ці та інші обмеження є викликами для українських експортерів на шляху до глобальних ринків і потребують вирішення. Враховуючи зазначені перешкоди, зацікавлені представники державного та приватного секторів, які представляють різні галузі, сформулювали бачення крос-секторальної експортної стратегії. Воно має забезпечити відповідність України світовим стандартам у сфері торговельної інформації та просування експорту: Вихід України на нові ринки завдяки створенню для малих та середніх підприємств

актуальної та сприятливої екосистеми послуг із надання інформації з питань міжнародної торгівлі та просування експорту.

Україні пропонується визначити наступні пріоритети з коротко-, середньо- та довгостроковими цілями. Короткострокові цілі охоплюють період до одного року, середньострокові – від року до трьох років, довгострокові цілі охоплюють період тривалістю понад три роки.

План завдань і заходів відповідає баченню крос-секторальної експортної стратегії та має на меті усунення обмежень у сфері торгівлі та просування експорту, а також всебічне використання існуючих можливостей. Головна увага буде приділятися трьом стратегічним цілям: 1) створення мережі інституцій, яка відповідає потребам експортоорієнтованого МСБ та надає йому актуальну інформацію; 2) створення ефективної міжнародної мережі інституцій для постачання торговельної інформації та просування експорту; 3) посилення міжнародного іміджу України як світового постачальника якісної продукції, що виготовлена із застосуванням сталих методів виробництва.

Створення ефективної міжнародної мережі інституцій для постачання торговельної інформації та просування експорту сфокусована на зовнішні ринки і має забезпечити використання можливостей міжнародної мережі інституцій з підтримки торгівлі, а також посилити присутність українських експортерів за кордоном. Сильний брендинг та маркетингові заходи є головним пунктом цієї стратегічної цілі. Вона спрямована на створення оригінального бренду, який базується на цінностях захисту довкілля та сталого розвитку суб'єктів підприємництва за підтримки ГО «Українська асоціація зовнішньої політики».

Отже, було сформовано програму управління ризиками міжнародної діяльності ТОВ «БудСкладСервіс» за підтримки ГО «Українська асоціація зовнішньої політики»; відображено потенційні ризики для підприємства ТОВ «БудСкладСервіс»; сформовано алгоритм ймовірності виникнення ризиків на 2024-2025 рр. для будівельної галузі на світовому ринку.

Висновки до розділу 2

На основі проведеного дослідження можемо зробити наступні висновки:

1. Вихід на глобальний рівень може розширити горизонти в інших галузях, що призведе до зниження ризиків та у середньостроковій та довгостроковій перспективі збільшить зростання бізнесу. Завдяки передачі знань та ноу-хау підприємства можуть створювати нові партнерства та співробітництво для досліджень та розробки нових продуктів та послуг, які можна застосовувати на світовому ринку. Партнерство ГО «Українська асоціація зовнішньої політики» на початковому етапі надасть феноменальну можливість об'єднати спеціальні знання та ноу-хау, створити ширші мережі та створити нові рішення для продуктів та послуг для застосування на багатьох ринках та секторах. Поряд із адаптивністю та зростанням все це сприятиме зміцненню та стійкості бізнесу у міру того, як він стає більш надійною організацією з підвищеним рівнем безпеки для виживання бізнесу як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринку. Деякі аналітичні фірми та організації вже скоригували свої оцінки прогнозів зростання світового ВВП на березень-квітень 2022 року, інші зроблять це найближчим часом. Ризики погіршення глобального прогнозу включають одночасне відновлення вірусу, подальші перебої в постачанні, нестабільні інфляційні очікування, несподіваний фінансовий стрес і можливу кліматичну катастрофу.

2. Вирішальне значення для здатності ГО «Українська асоціація зовнішньої політики» реалізувати потенціал унеможливлення ризиків, відповідно має створити сприятливе середовище для інвестицій, творчості та інновацій у галузі розробки та розгортання будівельної галузі, що була досліджена.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

На основі проведеного дослідження теоретичних та практичних аспектів управління ризиками міжнародної підприємницької діяльності можемо зробити наступні висновки.

В ході дослідження було відображено показники економічних суб'єктів в умовах геополітичних ризиків. В ході дослідження було відображено принципи в управлінні геополітичними ризиками суб'єктів міжнародного бізнесу. Встановлено перелік основних етапів унеможливлення геополітичних ризиків в діяльності економічних суб'єктів міжнародного бізнесу.

Також в ході дослідження було охарактеризовано ГО "Українська асоціація зовнішньої політики" (УАЗП), що є неприбутковою організацією, заснованою з метою аналізу, просування та підтримки зовнішньополітичних ініціатив України.

Концептуально дослідження проводилось за матеріалами суб'єкта міжнародного підприємництва ТОВ «БудСкладСервіс», яке підтримується ГО «Українською асоціацією зовнішньої політики». В ході роботи було відображено кількість запитів по окремих будівельних роботах в 2023 р., об'єм будівельного ринку м.Київ, в 2019-2023рр. Досліджено показники ризиків результатів діяльності ТОВ «БудСкладСервіс» за підтримки ГО "Українська асоціація зовнішньої політики".

В практично-рекомендаційній частині дослідження було відображено динаміку світового експорту в 2016-2020 рр. Де протягом останніх 2 років світовий експорт зазнав суттєвого скорочення на 1,7% а 2019 році та на 9,47% в 2020 році в першу чергу через пандемію коронавірусу. Так світовий експорт в 2018 році становив 25,204 трлн. дол., а в 2019 році він склав 24,776 трлн. дол. За 2020 рік світовий експорт скоротився до рівня в 22,429 трлн. дол., тобто на 9,5%. Також доцільно зазначити, що найвищі обсяги світового імпорту були в 2018 році, коли він становив 28,56 трлн. дол. Проте протягом 2019-2020 рр. світовий імпорт скоротився на 2,8% в 2019 році до рівня в 27,76 трлн. дол., а

в 2020 році при скороченні на 7,56% склав 25,66 трлн. дол. Також світовий ВВП із рівня в 2018 році в 86,27 трлн. дол. зріс до рівня в 87,57 трлн. дол. в 2019 році, проте зазнав скорочення в 2020 році на 3,2% до рівня в 84,75 трлн. дол. Ситуацію війни в Україні, яку розпочала Російська Федерація важче контролювати в порівнянні з наслідками COVID-кризи. Деякі аналітичні фірми та організації вже скоригували свої прогнози зростання світового ВВП на 2023 рік, інші зроблять це найближчим часом. Ризики погіршення глобального прогнозу включають одночасне відновлення вірусу, подальші перебої в постачанні, нестабільні інфляційні очікування, несподіваний фінансовий стрес і можливу кліматичну катастрофу. В ході дослідження було надано оцінку короткострокових світових ризиків, відображено програму заходів для подальшого управління ризиками міжнародної підприємницької діяльності ТОВ «БудСкладСервіс» за підтримки ГО «Українська асоціація зовнішньої політики». Також було відображено узагальнений перелік можливих геополітичних ризиків підприємства ТОВ «БудСкладСервіс» на світовому ринку за підтримки ГО «Українська асоціація зовнішньої політики». В ході дослідження було також відображено алгоритм ймовірності виникнення ризиків протягом 2024-2025 років у будівельній галузі на світовому ринку. Для унеможливлення геополітичних ризиків було розмежовано три стратегічні цілі для ГО «Українська асоціація зовнішньої політики»: створення мережі інституцій, яка відповідає потребам експортоорієнтованого МСБ та надає йому актуальну інформацію; створення ефективної міжнародної мережі інституцій для постачання торговельної інформації та просування експорту; посилення міжнародного іміджу України як світового постачальника якісної продукції, що виготовлена із застосуванням сталих методів виробництва.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Лакіза В.В., Карпляк Г.А. Ризики у бізнес-діяльності малих та великих підприємств URL: http://ena.lp.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/ntb/12299/015_Riziki%20u%20b%D1%96znesd%D1%96jalno_107_114_706.pdf?sequence=1&isAllowed=y (дата звернення 05.06.2023).
2. Олійник В.М., Фролов С.М., Кобушко І.М. Ризик-менеджмент у сфері фінансових послуг: конспект лекцій. Суми: Сумський держ. ун-т, 2014. 134 с.
3. Матвієнко-Біляєва Г.Л. Імплементация інновацій обліково-аналітичного забезпечення сталого розвитку сучасного бізнесу: Матер. міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 22 березня 2018 р. / редкол.: О.І. черевко [та ін.]; Харківський держ. ун-т харч. та торг. Х.: ХДУХТ, 2018. С. 360–361.
4. Борисова Т. Теоретичні аспекти управління ризиком на підприємстві / Т. Борисова. Актуальні проблеми економіки. 2015. № 7. С. 116–121.
5. Сметанюк О.А. Фінансова стійкість в системі фінансової безпеки підприємства. Економічний простір. 2014. № 85. С. 187-196. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecpros_2014_85_21.pdf (дата звернення 05.06.2023).
6. Горго І.О. Ризики як ключовий об'єкт управлінської діяльності підприємств. Науковий вісник НУБіП України. 2018. № 284. С. 288-298.
7. Цвігун Т.В. Механізм управління ризиками в системі управління підприємством. Наук. вісник Міжнар. гуманітар. ун-ту. 2017. Вип 2. С. 88.
8. Портал звітності юридичних і фізичних осіб «YouControl». URL: https://youcontrol.com.ua/ru/catalog/company_details/33886723/. (дата звернення 05.06.2023).
9. Семенова К. Д. Виявлення та оцінка ризиків як елемент забезпечення конкурентоспроможності підприємства / Конкурентоспроможність підприємства : оцінка рівня та напрями підвищення [монографія / за заг. ред. О. Г. Янкового]. Одеса : Атлант, 2013. С. 337-352.
10. Рябенко Г. М. Шляхи покращення фінансового стану підприємства . Всеукраїнський науково-виробничий журнал. 2012. №7. С.105-108.

11. Вербіцька І. Ризик-менеджмент як сучасна система управління ризиками підприємницьких структур. Сталий розвиток економіки. № 5. 2013. С. 282–291.

12. Сметанюк О.А. Фінансова стійкість в системі фінансової безпеки підприємства./Економічний простір. 2014. № 85. С. 187-196. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecpros_2014_85_21.pdf (дата звернення 05.06.2023).

13. Чорновіл І. А. Сутнісна характеристика кризи підприємства та причини її виникнення. Вісник Хмельн. нац. ун-ту. 2011. № 2, Т.1. С. 13.

14. Шишкіна О., Журман С. Систематизація наукових підходів до розуміння природи ризику. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2018. № 3 (15). С. 155–163.

15. Економічні ризики та методи їх вимірювання: навчально-методичний комплекс дисципліни : навч. посіб. /КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад. О.В. Кривда. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 49 с. URL: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/29806> (дата звернення: 09.03.2020).

16. Занора В.О., Войтко С.В. Управління підприємствами: планування технологічних витрат, ризик-менеджмент, мотивування, прийняття управлінських рішень: монографія. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського; Політехніка, 2017. 224 с.

17. Гавриш О.А., Кавун В.А. Критичний аналіз нормативних засад управління проектними ризиками. Економічний вісник НТУУ «КПІ». 2017. № 14. С. 216–222.

18. Герасименко О.М. Формування комплексної системи ризик-менеджменту з врахуванням чутливості компанії до ринкових ризиків. Ефективна економіка. 2013. № 5. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2013_5_21 (дата звернення 05.06.2023).

19. Данченко О.Б., Занора В.О. Проектний менеджмент: управління ризиками та змінами в процесах прийняття управлінських рішень: монографія. Черкаси, 2019. 278 С. 5.

20. Занора В.О., Недотопа І.Ю. Інтерпретація сутності категорії «ризик». Антикризовий розвиток соціальних та економічних процесів в умовах глобалізації : матеріали VI Міжнародної наукової конференції (Київ, квітень 2016 р.). Київ, 2016. С. 26–27.

21. Занора В.О., Недотопа І.Ю. Ризики, загрози, небезпеки, можливості: взаємоузгодження категорій. Економічна безпека України : тези доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції (Львів, 22 квітня 2016 р.). Львів, 2016. С. 105–107.

22. Зачосова Н.В. Поняття фінансової безпеки як наукової та управлінської категорії у взаємозв'язку з дефініціями виклику, небезпеки, загрози і ризику. Вісник Черкаського університету. Економічні науки. 2019. № 2. С. 34–40.

23. Макалюк І.В., Бабенко І.Ю. Управління ризиками інвестиційних проєктів. Сучасні проблеми економіки і підприємництва. 2016. Вип. 18. С. 63–70.

24. Ціни на будівельно-монтажні роботи в Україні у січні-квітні 2021 зросли на 13.6% [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://budport.com.ua/news/21356-cini-na-budivselno-montazhni-roboti-v-ukrajni-u-sichni-kvitni-2021-zrosli-na-136> (дата звернення: 21.04.2023).

25. Огляд ринку будівельно-ремонтних робіт [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<https://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/building/pricing/rozvitok-budivselnoy-diyalnosti/zagalni-pidsumky-diyalnosti-budivselnoy-galuzi-za-sichen-veresen-2021-roku/> (дата звернення: 21.05.2023).

26. Інформаційно аналітичний телеканал, щодо цін на будівельно-ремонтні роботи URL: <https://ua.112ua.tv/statji/stii-materialy-chomu-i-na-skilky-podorozhchalo-budivnytstvo-budynkiv-kvartyr-ta-remont-u-2021-rotsi-586595.html> (дата звернення: 05.06.2023).

27. Офіційний сайт досліджуваного підприємства ТОВ «ІНТЕБ БУД» URL: <https://www.inteb.ua/contacts/> (дата звернення: 21.05.2023).

28.Офіційний сайт Міністерства Фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://minfin.com.ua/> (Дата звернення: 21.11.2021).

29.Сайт аналітики ремонтно-будівельних робіт URL: <https://rau.ua/ru/> (дата звернення: 21.05.2023).

30.Офіційний сайт Української асоціації зовнішньої політики. URL:<https://ufra.org.ua/> (дата звернення: 21.05.2023).

30.Global Financial Stability Report: Lower for Longer. October 2019 / IMF. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/GFSR/Issues/2019/10/01/global-financial-stability-report-october-2019> (Дата звернення: 05.06.2023).

31.The Global Competitiveness Report 2019. URL: http://www3.weforum.org/docs/WEF_TheGlobalCompetitivenessReport2019.pdf (дата звернення: 05.06.2023).

32.World Trade Statistical Review 2017. URL: <http://www.wto.org/> (Дата звернення: 05.06.2023).

33.WTO Regional Trade Agreements Database. URL: <http://rtais.wto.org/UI/publicsummarytable.aspx> (дата звернення: 05.06.2023).

ДОДАТКИ

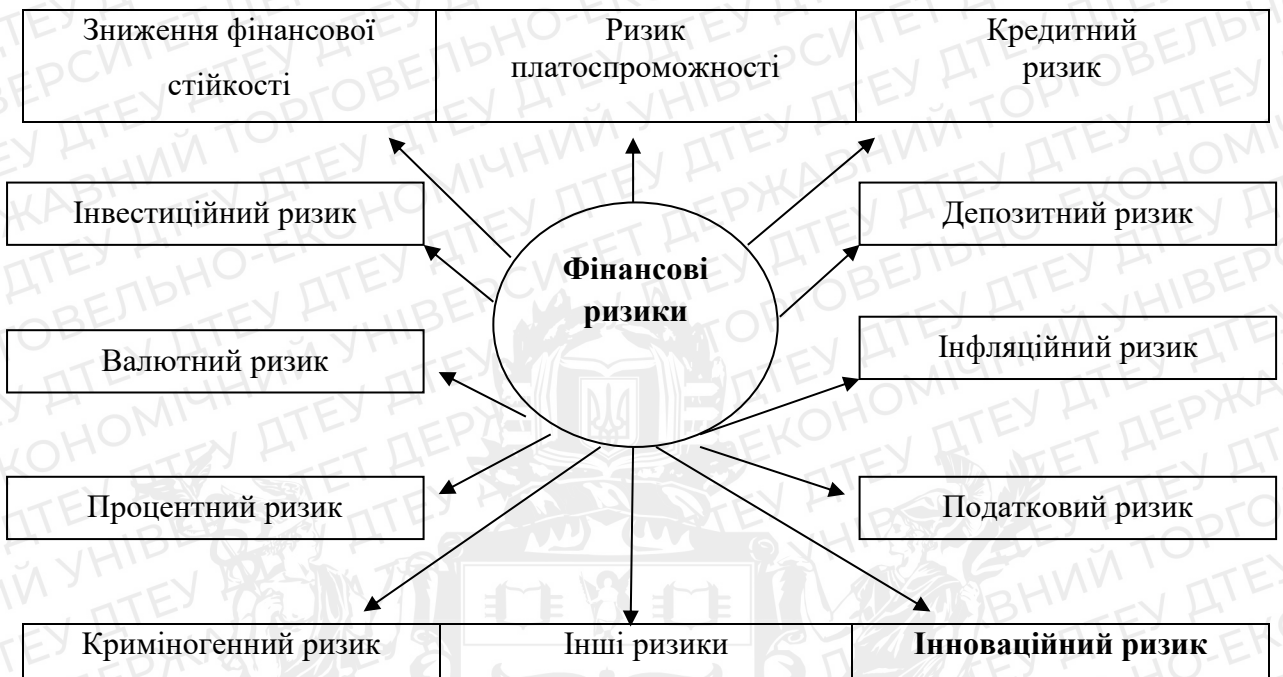

Рис. А.1. Фінансові ризики в геополітичному просторі [16]

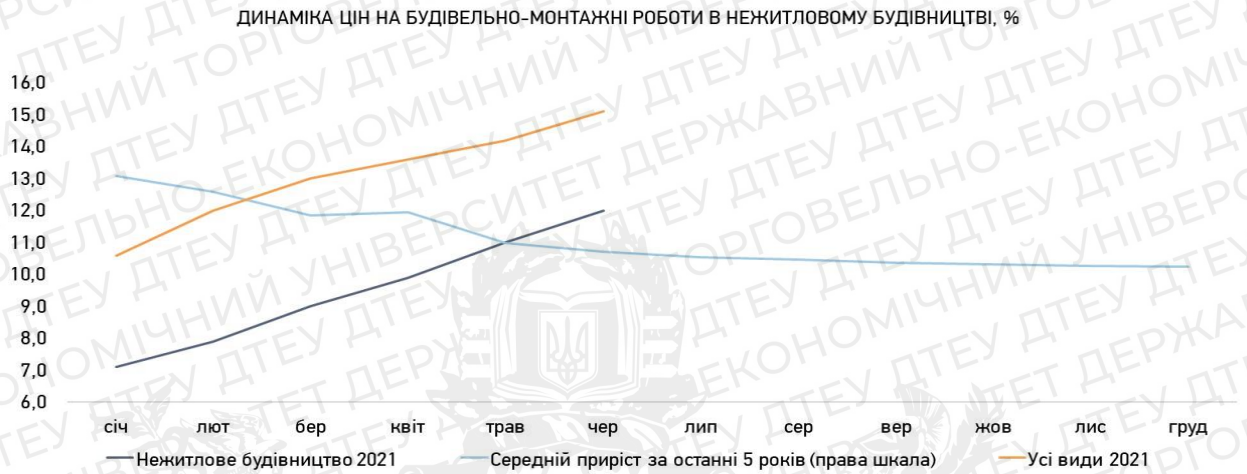

Рис. Б. 1. Динаміка цін на будівельно-монтажні роботи []

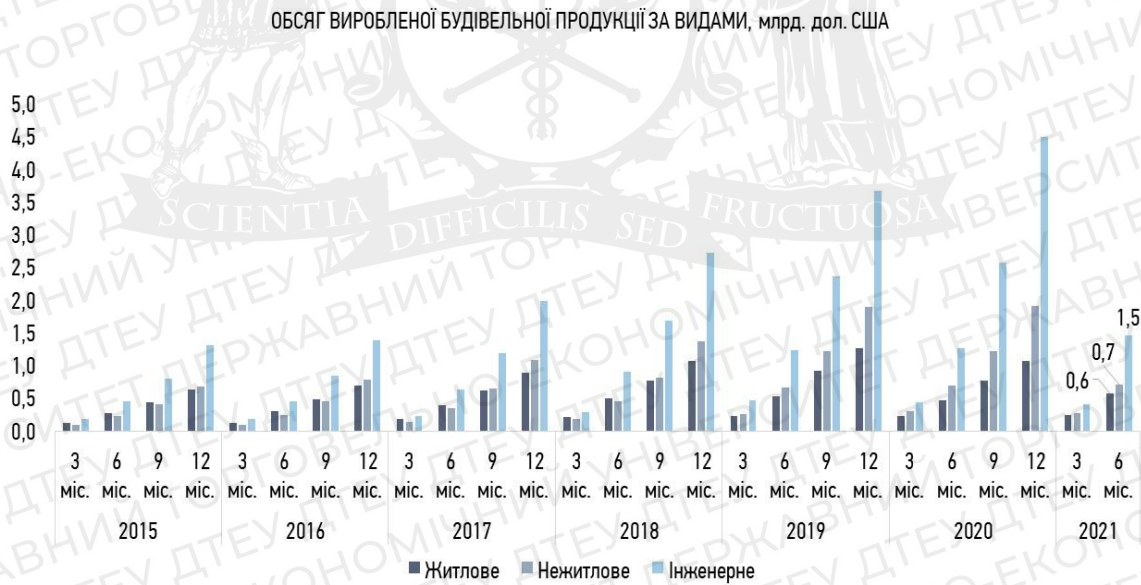

Рис. Б. 2. Обсяги виробленої продукції за видами (млрд. дол. США) []

Продовження Додатку Б

Рис. Б. 3 Темпи приросту обсягу виробленої будівельної продукції за видами []